

Puheenjohtajalta

Budjetti raameissa

Suomen Eläinsuojeluyhdistys

Osoite: Kotkankatu 9, 00510 Helsinki
Toimisto, jäsenasiat ja osoitteenmuutokset:
 Puh. 09-877 1200, faksi 09-877 1206
Sähköposti: sey@sey.fi tai etunimi.sukunimi@sey.fi
Kotisivut: www.sey.fi

Toiminnanjohtaja **Risto Rydman** 720 68 411
 Toiminnanjohtajan sihteeri **Ulla Björkén** 720 68 410
 Järjestösihteeri **Leena Glans** 720 68 417
 Taloussihteeri **Kristina Lindqvist** 720 68 414
 Eläinsuojelusihteeri **Tiina Notko** 720 68 413
 Kirjanpitiäjä **Erja Peltola** 720 68 415
 Valvojas sihteeri **Anne Skogberg** 720 68 412

Hallitus: Professori **Outi Vainio** (puheenjohtaja), johtaja **Jaana Kijunen** Kerava (varapuheenjohtaja), terveystarkastaja **Tauno Kähkönen** Lapinlahti, arkkitehti **Antti Mustonen** Savonlinna, eläinlääkäri **Tapani Parviainen** Helsinki, eläinsuojeluvälvoija **Sinikka Rauma** Ruukki, kasvatustiet.maist. **Marika Salin** Oulu, yo-merkonomi **Tiina Ahokas** Haukipudas (varajäsen), eläinsuojeluvälvoija **Eija Saavalainen** Rovaniemi (varajäsen) ja toimittaja **Juha Valste** Nummi (varajäsen).

SEY:n lahjoitustili: Leonia 800019-1061763

Finlands Djurskyddsförening

Adress: Kotkagatan 9, 00510 Helsingfors
Kontor, medlemsärenden och adressförändringar:
 Tel. 09-877 1200, fax 09-877 1206
E-post: sey@sey.fi eller förnamn.släktnamn@sey.fi
Hemsidorna: www.sey.fi

Verksamhetsledare **Risto Rydman** 720 68 411
 Verksamhetsledarens sekreterare **Ulla Björkén** 720 68 410
 Medlemsföreningssekreterare **Leena Glans** 720 68 417
 Ekonomisekreterare **Kristina Lindqvist** 720 68 414
 Djurskyddssekreterare **Tiina Notko** 720 68 413
 Bokförare **Erja Peltola** 720 68 415
 Övervakarsekreterare **Anne Skogberg** 720 68 412

Styrelse: Professor **Outi Vainio** (ordförande), direktör **Jaana Kijunen** Kervo (viceordförande), hälsoinspektör **Tauno Kähkönen** Lapinlahti, djurskyddsöverv. **Sinikka Rauma** Ruukki, arkitekt **Antti Mustonen** Nyslott, veterinär **Tapani Parviainen** Helsingfors, ped. mag. **Marika Salin** Uleåborg, studentmerkonom **Tiina Ahokas** Haukipudas (suppleant), djurskyddsöverv. **Eija Saavalainen** Rovaniemi (suppleant) och redaktör **Juha Valste** Nummi (suppleant).

Finlands Djurskyddsförenings konto, donationer: Leonia 800019-1061763

SEY:n tämän vuoden budjetti on poikennut rakenteeltaan ja tarkkuudeltaan entisistä. Vuosi sitten talousarvio laadittiin siten, että se tuki toimintasuunnitelmaa mahdollisimman hyvin. Jokainen kuluja aiheuttava toiminto pyrittiin nimeämään jo ennakolta ja sitä varten budjettiin varattiin tietty summa. Tarkoituksena oli, että vuoden mittaan vain niihin asioihin pannaan rahaa, joihin on budjetissa varauduttu. Etukäteen oli pakko päättää, mitä jätetään tekemättä, koska tavoitteeksi asetettiin, että rahaa käytetään 15 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Suunnitteluvaiheessa ei ollut täyttä varmuutta valtionavusta eikä ainakaan sen määräästä. Siten valtionapua ei sisällytetty talousarvioon. Valtion tuki oli yhteiskunnalta erinomaisen signaali siitä, että vapaaehtoista eläinsuojelutyötä arvostetaan. Käytännössä lisärahan merkitys ilmenee siten, että SEY:n kuluvan vuoden budjetissa tappio tulee olemaan valtionavun verran ennakoitua pienempi.

Julkista rahaa joskus moititaan siitä, että se kesyyttää saajansa. On pelätty, että järjestön kriittisyys lientyy, kun pitää varoa, ettei rahahana sulkeudu. En usko, että SEY:ssä näin pääsee käymään. Jokainen meistä voi omalta osaltaan huolehtia, että jatkossakin toimimme vähintään yhtä määrätietoisesti ja ärhäkästi eläinten hyvinvoinnin puolesta kuin ennen valtionapua.

Nyt uudenlaisen budjettikäytännön kanssa on eletty melkein vuosi. Hallituksen korviin on tihkunut tietoja, että toimiston alkuhämmennyksen jälkeen asian kanssa on opittu elämään ja toimintaa ohjaava talousarvio on toiminut melko hyvin. Käsitystä on vahvistanut havainto, että hallituksen päätettäväksi tulleissa asioissa valmistelija on yleensä esityksessään maininnut, ovatko tarvittavat rahat budjetissa. Jos ovat, päätös on ollut helppo tehdä.

Hallituksen eteen on myös tullut aloitteita, joihin rahaa ei ole löytynyt budjetista, mutta jotka siitä huolimatta on haluttu toteuttaa. Näiden kustannusten kattamista on lähdetty ratkaisemaan uudella tavalla. SEY on hankkinut sponsoreita. Ulkopuolinen rahoitus on kohdistunut tarkasti määrättyyn toimintoon. Vastineeksi rahoittaja on halunnut itselleen näkyvyyttä, jonka laatu ja kesto on sovittu tapauskohtaisesti.

Sponsorit ovat tuntevia, hyvämaineisia liikeyrityksiä, joiden liiketoiminta jotenkin sivuaa eläinten hyvinvointia. Ne eivät ole pyrkineet vaikuttamaan SEY:n ajamiin asioiden sisältöön. Toiminnallaan nämä yritykset haluavat viestittää pitävänsä eläinsuojeluasiaa niin tärkeänä, että ne ovat valmiita tukemaan sitä taloudellisesti. Samalla ne tietysti toivovat, että juuri sen vuoksi eläinten hyvinvoinnista kiinnostuneet ihmiset ostaisivat niiden tuotteita entistä enemmän.

Kokemukset yksityisistä yritystukijoista ovat vielä vähäiset. Toivon kuitenkin, että yhteistyö tuntuisi luontevalta ja hyödyttäisi molempia osapuolia. Sillä tavalla voimme toivoa sille jatkoa. ■

Turussa 3.11.2005
 Outi Vainio

eläinten ystävä

djurvännens

100. vuosikerta/Årgång 100

Suomen Eläinsuojeluyhdistyksen julkaisu/Finlands Djurskyddsförenings tidskrift

Päätoimittaja/Chefredaktör: Juha Valste

Toimitussihteeri/Redaktionssekreterare: Pekka Hänninen

Ulkoasu/Layout: Gita Lindgren/Ekenäs Tryckeri, Tammisaaren Kirjapaino

Toimitusneuvosto/Redaktionsråd: Pekka Hänninen, Tiina Notko, Marika Salin, Outi Vainio, Juha Valste

Käännökset/Översättningar: Ija Rönnqvist

Kirjoittajat vastaavat itse artikkeliansa sisällöstä. Lehdessä julkaistuja artikkeleita saa kopioida ja jakaa opetus- ja valistustarkoituksiin, kunhan lähde ja kirjoittajan nimi mainitaan. Skribenterna ansvarar själva för artiklarna. Artiklar som publicerats i tidningen får kopieras och utdelas för undervisnings- och upplysningsändamål om källan och skribentens namn anges.

Ilmoitusmyynti/Annonsförsäljning: Kristina Lindqvist, puh. 09-720 68 414

Paino/Tryckeri: Ekenäs Tryckeri, Tammisaaren Kirjapaino. ISSN 0789-1857

Eläinten ystävän toimitus/Djurvännens redaktion:

Kotkankatu 9, 00510 Helsinki/ Kotkagatan 9, 00510 Helsingfors

Puh./tel. 09-877 1200, faksi/fax 09-877 1206, sähköposti/E-post: ellu@sey.fi

Pentutehtailun pysäyttäminen on työlästä mutta mahdollista

Eläinten viikolla SEY:n teemana oli koirien ja kissojen pentutehtailu eli pentujen ja poikasten määrällisesti tehokas tuottaminen kaupallisiin tarkoituksiin. Teema tiivistyi syyskuun lopussa pidetyssä seminaarissa, jossa kuultiin puheenvuoroja niin eläinlääkäreiden, eläinsuojelijoiden kuin koiran- ja kissankasvattajienkin näkökulmista. Mukana tapahtumassa olivat myös Suomen Eläinlääkäriliitto sekä Suomen Kennelliitto.

Tieteiden talon sali Helsingissä täyttyi noin sadasta kiinnostuneesta kuulijasta. Päivä aloitettiin kissa-aiheilla. Kissojen liiallinen lisääntyminen johtuu usein siitä, ettei niitä viedä steriloitaviksi ja kastroidaviksi välinpitämättömyyden tai viitseiäisyyden puutteen takia. **Päivi Ylikorpi** kertoi esimerkkejä kissapoikueista, joiden lisääntyminen oli karannut käsistä. Hän oli törmännyt tällaisiin poikueisiin työskentelyvuosinaan Helsingin Eläinsuojeluyhdistyksessä. Vaikka suurin osa näistä tapauksista koskikin maatiaiskissoja, mahtui joukkoon myös tarkoituksella tehtailtuja rotukissoja. Rotukissojen tehtailu onkin jatkuvasti laajeneva ilmiö.

Ylikorven mukaan kissan pentujen varhaissterilointi estäisi tehokkaasti sekä maatiaiskissojen hallitsemattoman lisääntymisen että rotukissatehtailun. USA:ssa on jo vuosien ajan viety kissanpentu

eläinlääkärin leikkauspöydälle reilusti ennen sukukypsyyttä. Kun ensimmäistä kiima-aikaa ei edes tule, poistuu riski pennuistakin täysin. Myöskään poikakissat eivät ehdi opetella sukukypsyyteen liittyvää virtsalla merkkailua.

Päivi Mäki Hausjärven Eläinsuojeluyhdistyksestä kertoi yhdistyksen kokemuksista pentujen varhaissteriloinneista. Kokemukset ovat olleet hänen mukaansa pelkästään hyviä: pennut ovat toipuneet leikkauksista nopeasti ja täysin ongelmitta. Myös yhdistyksen aktiivien yöunet ovat säästyneet, kun ei ole enää tarvinnut kantaa huolta siitä, tuodaanko luovutetut kissanpentu myöhemmin leikattaviksi. Myös rotukissakasvattaja **Anne Ojanen** antoi oman näkemyksensä varhaissteriloiteihin ja rotukissakasvatuksen etikkaan yli-päätään: leikkauttamalla omat kasvattinsa jo pentuna Ojanen pystyy täysin estämään niiden joutumisen vastuuttomien kissankasvattajien käsiin.

Seminaarissa käytti puheenvuoroja myös kolme läänineläinlääkärä. Heistä **Susanna Pesonen** kertoi koirien ja kissojen laillisesta maahantuonnista sekä ilmitulleista salakuljetustapauksista. Muutamia koiranpentujen salakuljetusketjuja onkin jo jäänyt kiinni, mutta tuomiot ovat jääneet varsin mitättömiksi. Vertailuesimerkkinä voitaisiin käyttää Ruotsia, jossa on lange-

tettu pentujen salakuljetuksista jopa yli puolen vuoden vankeusrangaistuksia!

Etelä-Suomen läänineläinlääkäri **Inna Ilivitzky** joutuu jatkuvasti työssään tekemisiin pentutehtaiden kanssa. Niiden toiminnan pysäyttäminen on kuitenkin hidasta ja työlästä. Usein pentutehtailijat tietävät tarkkaan oikeutensa ja siten he osaavat viivästyttää viranomaisten toimia taitavasti. Ja vaikka pentutehtailutapaukset saataisiin syyttäjille asti, voi niille silti käydä huonosti: liian usein syyttäjät pitävät eläinsuojeluasioita vähäpätöisinä muiden rikosten rinnalla, ja syytteet jätetään nostamatta.

Oulun läänin läänineläinlääkäri, Kennelliiton hallituksen jäsen ja rotukoirakasvattaja **Riitta Aho** käytti puheenvuoronsa kertoen siitä, millaista on vastuuntuntoinen koirankasvatus. Kennelliiton tiedottaja **Kaija Unhola** jatkoi aiheesta. Päivä päättyi yleisökeskusteluun, jossa käsiteltiin tiukasti niin koirien salakuljetuksen laajuutta, pentutehtailutapauksien toimenpiteitä kuin eläinsuojeluvallan puutteita. Seminaari toimi aktiivisena avauksena Eläinten viikolle ja antoi toivottavasti kaikille osallistujille lisäpuhtia toimia pentutehtailun pysäyttämiseksi myös jatkossa. ■

Laura Uotila

Outi Vainio jatkaa SEY:n puheenjohtajana

SEY:n liittovaltuusto kokoontui marraskuussa Helsingissä tekemään ensi vuoden toimintaa koskevia päätöksiä. Vaihdevuorossa oli sääntöjen mukaisesti kaksi hallituksen varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen sekä puheenjohtaja, jonka toimikausi on vuosi. Kokouksessa käsiteltiin myös SEY:n talousarvio ja toimintasuunnitelma ensi vuodelle.

Esittelyn ja keskustelun jälkeen talousarvio ja toimintasuunnitelma hyväksyttiin pienin muutoksin ilman äänestyksiä. SEY:n säästölinja jatkuu myös ensi vuonna. Me-

noja on pienennettävä, mutta toiminnasta tingitään mahdollisimman vähän.

SEY:n puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti jo kolmatta kertaa professori **Outi Vainio**. Vainio on eläinlääkäri ja eläinlääketieteellisen farmakologian professori Helsingin yliopistossa.

Uudeksi jäseneksi liittohallitukseen valittiin oikeustieteiden ylioppilas **Heidi Nieminen** Korpilahdelta. Erovuorossa ollut agronomi **Jaana Kiljunen** Keravalta valittiin hallitukseen uudelleen. Hallituksessa jatkavat kolmivuotiskauttaan terveystar-

kastaja **Tauno Kähkönen** Lapinlahdelta, arkkitehti **Antti Mustonen** Savonlinnasta, läänineläinlääkäri **Tapani Parviainen** Helsingistä ja kasvatustieteiden maisteri **Marika Salin** Oulusta.

Hallituksen varajäseneksi valittiin uudelleen pieneläinhoitaja **Eija Saavalainen** Rovaniemeltä. Varajäseninä jatkavat yomerkonomi **Tiina Ahokas** Haukiputaalta ja toimittaja **Juha Valste** Nummi-Pusulasta. Valste on myös Eläinten ystävän päätoimittaja. ■

Tiina Notko

Kalentereilla varoja löytöeläimille

Sekä Raahenseudun Eläinsuojeluyhdistys että Hyvinkään Eläinsuojeluyhdistykset tempaisevat kalentereilla löytöeläinten hyväksi. Raahelaisten kalenterissa on kuvia, runoja ja tietoisukuja eläinten hoidosta. Viime vuonna heidän vastava kalenterinsa meni hyvin kaupaksi, ja kertynyt tuotto käytettiin lyhentämättömänä yhdistyksen ylläpitämän löytöeläinkodin kustannuksiin.

Tänä vuonna kalenterin tekoon ryhtyttiin jo kesäkuussa, jotta mainoksia ehdittäisiin saada mahdollisimman paljon kalenteriin. Mainokset nostavat kalenterin

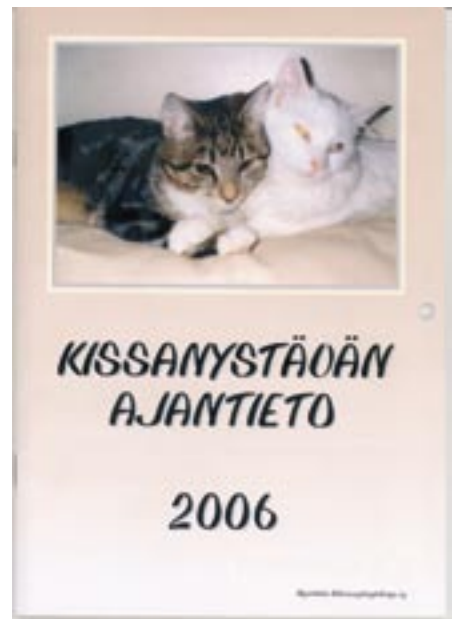

tuottoa, mutta niiden hankkiminen on hidasta. Kalenteria tullaan myymään useissa tapahtumissa ja sitä voi jokainen eläinten ystävä tilata suoraan yhdistykseltä 12 euron hintaan. Saatava tuotto menee myös tänä vuonna suoraan löytöeläinten hyväksi mm. ruokaan, kissanhiekkaan ja eläinlääkärikuluihin.

Tälläkin hetkellä Raahen löytöeläinkoti on täynnä eri-ikäisiä kodittomia kissoja. Tänä syksynä raahelaisia on erityisesti ihmetyttänyt aivan pienten kodittomien kissojen suuri määrä.

Hyvinkään Eläinsuojeluyhdistyksen kalenterissa "Kissan ystävän ajantieto 2006". Kalenteria voi käyttää seinällä tai vaikkapa laukussa taskukalenterin tapaan. Kalenterissa on kuvia ja tarinoita yhdistyksen ylläpitämän Kytäjän löytöeläintalon kissasukeista. Löytöeläintalo aloitti toimintansa 1994. Vuosittain talon hoivissa käy 150 eläintä, ja lähes kaikille löytyy koti ennemmin tai myöhemmin.

Raahelaisten A3-kokoinen kalenteri maksaa 12 € ja sitä voi tiedustella 044- 073

7979. Hyvinkääläisten kalenteri on hieman pienempi A4-kokoinen ja se maksaa 5 €. Sitä voi tilata numerosta 019-464 200. Hankkimalla itsellesi tai lahjaksi kalenterin tuet löytöeläintyötä. ■

Pehmoeläimillä varoja eläinsuojeluun

Sanotaan, että huopatossutehtaalla on hiljaista. Aivan äänetöntä **Kaisa Moilasen** työhuoneella ei kuitenkaan ole, kun hän muotoilee huovasta pieniä eläimiä. Hiljainen litinä ja lotina säestää eläinten syntymistä.

Pienten kissojen ja kettujen pinta on villaa, mutta sisus on kierrätettyä superlonia. Aika monen SEY:n toimiston työntekijän aikanaan makaama patja onkin saanut uuden elämän. Superlonista muotoillaan jo eläimen hahmo. Sisusta ei kannata villasta tehdä. Villa tökitään elikoiden pintaan huovutusneulalla. Itse huovutukseen kuluu paljon aikaa. Huovutus tapahtuu hissukseen hieromalla villaa lämpimässä saippuavedessä käsien välissä. Yhden eläimen tekemiseen voi mennä jopa kahdeksan tuntia!

Huivin silkki-maalaukset on hieman nopeampaa puuhaa kuin huovutus. Ensin Kaisa piirtää valkoiselle kankaalle mustalla kuttavärillä aiheen hahmon. Sitten kuvat väritetään silkki-maaleilla. Lopuksi huivi höyrytetään, jolloin väri kiinnittyy siihen. Jokainen huivi on tietenkin uniikki, vaikka aika monessa huivissa seikkailee Kaisan kolmivuotias Vekku-koira – aina tosin hie-

Kuva: Pekka Hänninen

man erinäköisenä. Vekku on pieneläinlääkäriltä tullut löytökoira.

Kaisa on piirtänyt ja maalannut aina. Huovuttamisesta hän innostui muutama vuosi sitten. Nyt Kaisa tekee eläimiä ja huiveja oikeiden eläinten hyväksi. SEY välittää tuotteita ja kertyneet varat käytetään eläinsuojelutyöhön. Kaisa tekee SEY:lle eläimiä

ja huiveja maaliskuulle asti.

Huopaeläimet maksavat 7–25 € ja huivit 25–30 € hieman koosta riippuen. Niitä myydään SEY:n tilaisuuksissa ja toimistolta. Lisäksi niitä voi tiedustella SEY:n toimistolta Anne Skogbergiltä 09-720 68 412 tai sähköpostitse anne.skogberg@sey.fi ■

Pekka Hänninen

Helsinki 8.12.2005

Avoim kirje maa- ja metsätalousministeriölle ja HK Ruokatalo Oy:lle kalkkunoiden teuraskuljetuksista

Suomen Eläinsuojeluyhdistys ry:n (SEY) hallitus on kokouksessaan käsitellyt kalkkunakukkojen kuljetusta teurastamolle. Asian käsittely perustuu Turun hallinto-oikeuden 13.9.2005 antamaan päätökseen (05/0292/1) ja siihen liittyneisiin asiakirjoihin.

Asiakirjoista selviää tapahtumista mm. seuraavaa:

Tarkastuseläinlääkäri oli 24.1.2005 tarkastanut HK Ruokatalo Oy:n (ent. Broilertalo Oy) 1.600 kalkkunan erän, joka oli tuotu Säkylän teurastamolle. Linnut olivat 121 vuorokauden (4 kk:n) ikäisiä kalkkunakukkoja. Eläinlääkäri oli todennut, että kalkkunoille oli aiheutettu tarpeetonta kärsimystä, kun niitä oli kuljetettu ja säilytetty teurastamalla kuljetuslaatikoissa.

Kuljetuslaatikon korkeus oli ollut noin 33 cm, ja sen yläpuolella oli tilaa noin pari senttimetriä ennen yläpuolella olevan laatikon pohjaa. Laatikoissa olevat kalkkunat olivat 80 - 100 cm:n korkuisia. Ne eivät mahtuneet seisomaan eivätkä edes makaamaan luonnollisessa asennossa. Monet linnut olivat jääneet jo pakattaessa luonnottomaan asentoon, eivätkä ne painavina ja kömpelöinä olleet voineet korjata asentoaan laatikoissa.

Tarkastuseläinlääkäri oli jo aikaisemmin havainnut saman epäkohdan tämän ikäisten ja vanhempien kalkkunakukkojen kuljetuksessa ja säilytyksessä. Asia oli jo aikaisemmin kehoitettu korjaamaan, ja tilanteen korjaamiseksi oli annettu kolme päätöstä.

Tarkastuseläinlääkäri kielsi 27.1.2005 antamallaan päätöksellä neljännen kerran HK Ruokataloa jatkamasta kyseistä menetelyä kalkkunakuljetuksissa. HK Ruokatalo valitti päätöksestä Turun hallinto-oikeuteen, joka kumosi tarkastuseläinlääkäriin antaman kiellon kuten kolme aikaisempaa päätöstä.

SEY kiinnittää huomiota seuraaviin eläinsuojelusäädöksiin:

Eläinsuojelulain 29 §:n mukaan eläimen kuljetus on järjestettävä siten, ettei sille aiheudu kuljetuksessa tarpeetonta kipua tai tuskaa. Lisäksi sitä on suojeltava kuljetuksessa vahingoittumiselta ja sairastumiselta. Lain 33 §:n mukaan eläimelle ei saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä, kipua eikä tuskaa, kun sitä käsitellään tai säilytetään teurastamossa.

Eläinkuljetusasetuksen 8 §:n mukaan eläimen kuljetusvälineestä ei saa aiheutua eläimelle kuljetuksessa vammoja tai tarpeetonta kärsimystä. Saman pykälän toisessa momentissa määrätään, että kuljetusvälineen on oltava niin tilava, että eläin tai kaikki samassa kuljetusvälineessä olevat eläimet voivat seistä luonnollisessa asennossa ja asettua tarvittaessa makuulle. Asetuksen 3 §:n mukaan kuljetusvälineellä tarkoitetaan ajoneuvojen lisäksi myös laatikoita ja häkkeitä, joissa eläimiä kuljetetaan.

Euroopan neuvoston eläinkuljetusdirektiivissä säädetään niistä vaatimuksista, joita Euroopan yhteisön alueella on noudatettava, kun eläimiä kuljetetaan. Direktiivin kuudennen artiklan ensimmäisen kohdan mukaan eläimillä on oltava tarpeeksi tilaa ja, elleivät erityisolosuhteet muuta vaadi, tilaa asettua makuulle. Direktiivin liitteessä määrätään muun muassa, että kuljetettavilla eläimillä on oltava riittävästi tilaa, jotta ne voivat seistä luonnollisessa asennossa.

Turun hallinto-oikeuden asiakirjoista ilmenee mm. seuraavaa:

HK Ruokatalo toimitti Turun hallinto-oikeudelle 17.2.2005 valituskirjelmän, jossa vaaditaan tarkastuseläinlääkäriin päätöksen kumoamista. Kirjelmässä todetaan muun muassa, että tarkastuseläinlääkäriin päätöksen täytäntöönpano merkitsee joko käytettävien kuljetuspäilysten (ts. -laatikoiden) uusimista tai kalkkunakukkojen kuljettamista teuraaksi jo ennen 121 vrk:n ikää. Kuljetuspäilysten uusiminen merkitsisi kuljetuslaatikoiden, vaihtolavakonttien sekä laatikoiden käsittelyyn teurastamolla tarvittavien laatikokorotujen uusimista. HK Ruokatalon laskelmien mukaan kustannukset nousisivat miljoonaan euroon.

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) toteaa Turun hallinto-oikeudelle 4.5.2005 antamassaan lausunnossa, että kuljetuslaatikon korkeus määräytyy linnun koon mukaan, joten kuljetus on säännösten vastainen, jos lintu ei voi seisoa luonnollisessa asennossa ja asettua makuulle. Edelleen ministeriön tulkinnan mukaan luonnolliseksi seisoma-asennoksi voidaan katsoa myös niin sanottu low standing -asento, jossa linnut seisovat matalampina aivan kuin kyykyssä. Laatikoissa linnun on halutessaan pystyttävä korjaamaan asentoaan. Lausunnossa ministeriö toteaa lisäksi, ettei ministeriön päätöksessä mainittu suositus kuljetuslaatikon 34 cm:n vähimmäiskorkeudesta voi kumota valtioneuvoston kuljetusasetuksen vaatimusta luonnollisesta seisoma-asennosta.

HK Ruokatalo toteaa 25.5.2005 Turun hallinto-oikeudelle antamaan vastaseli-

tyksessä, että kun kaikkein pienimpienkin teuraaksi kuljetettavien kalkkunoiden seisomakorkeus on noin 70 cm, kaikki Suomessa tapahtuvat kalkkunoiden teuraskuljetukset ovat mainitun määräyksen vastaisia ilman ainoatakaan poikkeusta. Näin ollen kuljetusasetuksen vaatimus seisomakorkeudesta ei lainkaan sovellu siipikarjan kuljetukseen. HK Ruokatalo viittaa low standing -asentoon, jossa kalkkunat voivat seistä luonnollisessa kyykyasennossa, ja esittää hallinto-oikeudelle toimittamassaan vastaselityksessä, etteivät sen kuljetukset ole eläinsuojelusetuksen tai ministeriön suositusten vastaisia.

SEY toteaa seuraavaa:

Tarkastuseläinlääkäri on toistuvasti kieltänyt aiheuttamasta kalkkunoille tarpeetonta kärsimystä. HK Ruokatalo ei ole suostunut tähän, vaan on vienyt tarkastuseläinlääkäriin kieltopäätöksen muutovirheisiin vedoten hallinto-oikeuteen ja jatkanut kalkkunoiden kuljetusta entiseen tapaan. Tarkastuseläinlääkäriin virkavelvollisuus on tehdä havaitsemistaan rikkomuksista aina ilmoitus poliisille. Näin on myös tässä asiassa menetely. Asia on tällä hetkellä syyteharkinnassa. Kysymys siitä, onko näissä tapauksissa syyllistytty eläinsuojelulain ja -asetuksen tai eläinkuljetusasetuksen vastaiseen toimintaan, ratkaistaan tuomioistuimessa.

Suomen Eläinsuojeluyhdistys pitää skandaalina sitä, että suurikokoisten kalkkunoiden kuljetusta liian pienissä kuljetuslaatikoissa yhä jatketaan. Jopa metrin korkuiset linnut pakataan päällekkäin oleviin laatikoihin, joiden korkeus on vain noin 33 cm. Tämän lisäksi linnuilla on korkeussuunnassa tilaa muutama senttimetri. Turun hallinto-oikeudessa todistajana kuultu toinen tarkastuseläinlääkäri kertoi, etteivät linnut pystyneet seisomaan edes ns. low standing -asennossa vaan ne makasivat pyrstönsä päällä, kantapäät laatikon pohjaa vasten ja varpaat kohollaan.

Kalkkunoiden kuljetuksessa eläinsuojelu ja eläinten hyvinvointi ovat saaneet väistyä taloudellisen edun tieltä. Isot kalkkunakukot joutuvat usein olemaan laatikoissa siinä asennossa, johon ne sattuvat pakattaessa jäämään. Tällä tavalla ne kuljetetaan teurastamolle, ja sen jälkeen ne joutuvat odottamaan teurastusta. Asennon korjaaminen ei ole mahdollista koko pitkän laatikossa olon aikana. Kokonaisaika saattaa nousta jopa kahdeksaan tuntiin.

Kalkkunoiden teuraskuljetuksissa noudatetaan tällaista käytäntöä siitä piittaamatta, että Euroopan neuvoston kuljetusdirektiivissä ja Suomen kuljetusasetuksessa yksiselitteisesti määrätään, että eläimen on voitava kuljetuksen aikana seisoa luonnollisessa asennossa ja käydä tarvittaessa makuulle.

Kalkkunakukkojen kuljetuksista on jo lähes kahden vuoden ajan informoitu teurastamoiden lisäksi myös lääninhallituksia ja maa- ja metsätalousministeriötä. SEY muistuttaa, että eläinsuojelulain 34 §:n mukaan MMM:n tehtävänä on ohjata ja yleisesti valvoa eläinsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Lain 35 §:n mukaan lääninhallitus ohjaa ja valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista läänin alueella.

Suomen Eläinsuojeluyhdistys vaatii, että HK Ruokatalo Oy ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin lopettaakseen kalkkunakukkojen kuljetuksen ja säilytyksen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla, jota sekä tarkastuseläinlääkäri päätöksissään että Turun hallinto-oikeus 13.9.2005 antamassaan päätöksessä ovat pitäneet eläinsuojelulain ja -asetuksen vastaisena tarpeettoman kärsimyksen tuottamisena.

Suomen Eläinsuojeluyhdistys pyytää maa- ja metsätalousministeriön vastausta siihen, miten on mahdollista, että kalkkunoita on jo vuosien ajan kuljetettu ja säilytetty kuvatulla tavalla ennen teurastusta ja miten tällainen toiminta voi edelleen jatkua. Lisäksi SEY pyytää selvitystä siitä, mihin toimenpiteisiin ministeriö on ryhtynyt, jotta kalkkunoiden kokema tarpeeton kipu, tuska ja kärsimys tässä asiassa saadaan loppumaan sekä arvion siitä, milloin kalkkunoiden kuljetuksessa taas noudatetaan eläinsuojelulain ja kuljetusasetuksen määräyksiä.

Risto Rydman
toiminnanjohtaja

Tiedoksi: Tiedotusvälineet
Läänineläinlääkärit
Eduskunnan eläinsuojeluryhmä
Ylijohtaja Esko Uusi-Rauva, Elintarvikevirasto
Suomen Eläinlääkäriliitto ry
Suomen Tarkastuseläinlääkäriyhdistys ry

Toimintaa tuettu

SEY on saanut tukea Orion Pharmalta, Masterfoods Oy:ltä ja Vakuutusyhtiö Tapiolalta. Uudenmaan hevosenomistajat sekä Ritva Niskanen muistivat satavuotiasta Eläinten ystävää. Lämmin kiitos heille kaikille. ■

Tutkimusta ilman eläinkokeita

Filosofian tohtori **Tarja Toimela** sai palkinnon tunnustuksena eläinkokeita korvaavien menetelmien kehittämisestä. Hän on tutkinut erityisesti ympäristömyrkköjen vaikutusta aivoihin. Palkinto luovutettiin 3.11. järjestetyn REACH-seminaarin yhteydessä Helsingin yliopiston päärakennuksessa.

Pohjoismaisen palkinto eläinkokeiden vaihtoehtojen edistämiseksi jaettiin nyt yhdeksättä kertaa. Palkinto on suuruudeltaan 60 000 Ruotsin kruunua. Palkinnon myöntävät vuosittain suomalainen Juliana von Wendtin säätiö tieteen edistämiseksi ilman eläinkokeita, ruotsalainen säätiö ”Stiftelsen Forskning utan djurförsök” ja tanskalainen Alternativfondet yhdessä. Nämä kaikki järjestöt edistävät eläinkokeita korvaavien menetelmien tutkimusta ja käyttöä jakamalla tarkoitukseen apurahoja ja tunnustuspalkintoja. ■

Uusi neuvoja

Eila Beijar on kukkakauppayrittäjä Vaasasta. Hän on pitänyt myös 4H:n pieneläinkerhoa ja suorittanut dogsitter-kurssin. Eila on hoitanut loukkaantuneita luonnonvaraisia eläimiä kuten siilejä, oravia ja lintuja. Hänellä on neljä koiraa, kissa ja kilpikonna. Erityisenä kiinnostuksen kohteena koirien lisäksi ovat hevoset. Tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu koirahotellin perustaminen. ■

Lehden paras juttu

Lukijat äänestivät viime numeron parhaaksi jutuksi **Helena Telkänrannan** kirjoittaman Nepal-artikkelin. Toiseksi eniten ääniä sai **Laura Uotilan** Pysäytä pentutehdas ja pronssille kohosi **Martti Harion** Pyhtään Lintukoto. *Eläinten ystävä* kiittää kaikkia vastanneita. Onnetar poimi heidän joukostaan **Laine-Hilkka Wreden** Espoosta. Hän sai SEY:n pyyhkeen. Wrede perusteli va-

lintaansa seuraavasti: **Arto Hokkasen** työtä siivekkäiden hyväksi kunnioittane!

Äänestä mielestäsi paras juttu käsillä olevasta numerosta lähettämällä eläinaiheinen postikortti *Eläinten ystävän* toimitukseen (yhteystiedot s. 17). Kortit toimitetaan lastentarhan leikkiä askartelukäyttöön. ■

10 kysymystä

Miten hyvin luit viime lehden? Vastaukset löytyvät Eläinten ystävän numerosta 3/2005 tai ylösalaisin tämän jutun alta.

1. Kaikki tietävät, että Eläinten ystävä -lehti on jo 100 vuotta vanha. Mutta kuinka usein ja mistä syistä lehden julkaiseminen on jouduttu keskeyttämään?
2. Kuinka pitkä väli on nartun pentueilla oltava Kennelliiton rekisteröintiehtojen mukaan?
3. Mitkä eläimet ovat hindulaisessa Nepalissa lehmien jälkeen toiseksi pyhimpiä?
4. Mitä ovat moravia, shaver ja brahma?
5. Kuinka monta lintua Pyhtään lintuhoitola vastaanottaa vuosittain ja mitä lajeja ne ovat?
6. Milloin astuu voimaan EU:n uusi kosmetiikkadirektiivi?
7. Mikä on Pesu?
8. Montako eläinsuojeluvajaa toimii Kainuussa?
9. Kaupallinen valaanpyynti kiellettiin vuonna 1986. Mitkä maat silti harjoittavat pyyntiä?
10. Kuinka monta koe-eläinlupaa Suomessa haetaan vuosittain?

10. Suomessa haetaan vuosittain noin 800 koe-eläinlupaa.

9. Valaanpyyntiä harjoittavat kiellettiin vuonna 1986. Mitkä maat silti harjoittavat pyyntiä?

8. Kainuussa toimii kolme eläinsuojeluvajaa, josta yksi lähinnä Pohjois-Pohjanmaan puolella ja kaksi muuta Kajaanin seudulla. Ylä-Kainuussa ei valtovia ole.

7. Pesu on Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys, joka perustettiin joulukuussa 2002.

6. EU:n uusi kosmetiikkadirektiivi astuu lokkeja, sorsia ja joutsenia.

5. Pyhtään lintuhoitolaan tulee vuosittain 200–250 lintua, jotka voivat olla lähes mitä lajia vain, sillä niitä ei lajitella arvokkaisiin ja arvottomiin. Ennen tulee limatta Islanti ja Japani, jotka kutsuvat sitä omalta osaltaan tieteelliseksi pyyntiliksi, sekä Norja, joka IWC:n ulkopuolisuena sallii virallisestikin kaupallisen pyynnin.

4. Moravia, shaver ja brahma ovat kesypyhtä.

3. Hindulaisen mytologian apinajumalaa Hanumanin ansiossa nepallilaiset suhtautuvat myös apinoihin kuin ne olisivat pyhtä.

2. Kennelliiton rekisteröintiehtojen mukaan nartun pentueiden väli on oltava vähintään 10 kuukautta. Käytännössä pentuja saa siis teetää korkeintaan kerran vuodessa.

1. Eläinten ystävä -lehden ilmestymistä ei ole koskaan keskeytetty, vaan se on ilmestynyt katkoksettä jopa sotavuosien aikana.

Vastaukset 10 kysymykseen:

Hurrikaanit ovat murhenäytelmä myös eläimille

Tiina Notko

Elokuun lopussa Yhdysvaltojen etelärannikolla riehunut Katrina-hirmumyrsky oli ennennäkemättömän tuhoisa myös eläimille.

Traagisinta oli, että suurin osa lemmikeistä menehtyi asuntoihin suljettuna. Omistajat olivat lähtiessään uskoneet palauttavan muutaman päivän kuluksaan, mutta pelastusviranomaisetkin tulivat tarkastukselle monessa tapauksessa vasta viikkojen päästä.

Monet suuret eläinsuojelujärjestöt riensivät tuhoalueelle auttamaan Katrinnan eläinuhreja. Viranomaisen luvalla järjestöt saivat viemään ruokaa hengissä oleville eläimille, mutta suurimmasta osasta eläimiä ei edes saatu tietoa.

Välillä kysytään, miksi pönistellä eläinten auttamiseksi, kun ihmisiääkään ei pystytä auttamaan tarpeeksi. Kysymys on aiheeton, kuten Katrinnan pelastustoimetkin osoittivat. Lemmikkieläimet

ovat ihmisille erittäin tärkeitä, perheenjäseniin verrattavia kumppaneita, ja niiden jättäminen hukkumaan tai viranomaisen ammuttavaksi oli monille kodin menetykseen verrattava järkytys.

Ja silloin kun kaikki muu on tuhoutunut, tallella säilynyt lemmikki voi antaa ratkaisevan paljon lohtua ja elämänuskoa.

Viranomaiset olivat tiukkana kaupunkia evakuoitessaan. Busseihin ei saanut ottaa eläimiä, vaan koirat ja kissat oli kylmästi jätettävä kadulle. Ihmiset kautta mantereen näkivät televisiossa sydäntä raastavia kohtauksia, kun lemmikit revittiin väkisin omistajiltaan. Koirien nähtiin uivan veneen perässä, kun omistaja haettiin turvaan.

Tuloksena oli ennennä-

Kuva: Noah's Wish

Eläimet olivat pahasti nälkiintyneitä, sillä autiossa kaupungissa ei ollut mitään syötävää.

kemätön määrä lahjoituksia eläinsuojelujärjestöille. Kuitenkin noin satatuhatta lemmikkieläintä menehtyi myrskyn jälkeen, koska käytännön ongelmat olivat ylitseppäsemättömiä. Noin 8500 eläintä saatiin sentään pelastetuksi ja runsas tuhat takaisin omistajilleen.

Marraskuun puoliväliin mennessä elämä oli alkanut palata kaupunkiin ja osa eläinsuojelujärjestöistä lopetti työnsä. Kadut olivat näennäisesti tyhjiä, eikä taloissa enää ollut hengissä säilyneitä eläimiä. Silti tuhansia koiria ja kissoja oli yhä mieron tiellä.

Päivisin niitä ei näkynyt, mutta öisin ne lähtivät liikkeelle toivottomaan ruuan etsintään. Lemmikkikoiratkin olivat niin perin juurin poissa tolaltaan, että melkein kaikki jouduttiin pyydystämään loukuilla. Monet eläimet olivat vammautuneita ja lähes kaikki nälkiintyneitä. Sinnikkäimmät eläinsuojelijat jäivät niitä auttamaan.

Noah's Wish oli yksi monista tuhoalueilla avustaneista eläinsuojelujärjestöistä. Se on erikoistunut pelastamaan eläimiä erilaisista katastrofeista. Myös se perusti

heti väliaikaisen eläinkodin, jossa hoidettiin asunnoista pelastettuja ja kaduilta kiinni saatuja lemmikkejä.

Kodittomia eläimiä ruokittiin laajasti myös kaduilla. Eri puolilta Pohjois-Amerikkaa tuli lähes tuhat Noah's Wish'in vapaaehtoista avustajaa pyydystämään ja hoitamaan eläimiä. He asuivat viikkokausia alkeellisissa oloissa eläimiä auttaakseen.

Noah's Wishin hoivissa oli yhteensä 1900 eläintä. Näistä noin 1000 oli koiria, 800 kissoja ja loput kaikkia mahdollisia eläinlajeja, joita voi kuvitella pidettävän lemmikkeinä. Neljäsosa eläimistä saatiin takaisin omistajilleen. Loput ovat saaneet uuden kodin tai odottavat sellaista. Vain pieni määrä eläimiä jouduttiin lopettamaan.

Myrskyssä ja sen jälkeen kuoli myös miljoonia tuotantoeläimiä. Ne hukkuivat, kuolivat nälkään ja janoon tai tukehtuivat ilmaston lakattua. Tehdasmaisessa tuotannossa kuolonuhrien määrä nousee onnettomuuden sattuessa helposti valtavaksi. ■

Lähteenä on käytetty eri eläinsuojeluyhdistysten lehtiä ja kotisivuja.

Kuva: Noah's Wish

Traagisin oli asuntoihin suljettujen eläinten kohtalo. Niistä suurin osa nääntyi nälkään ja janoon.

Koirat riistana Saksassa

”En voi kerta kaikkiaan käsittää – koirani on ammuttu – autakaa minua!” Tällaisia puheluita tulee monta kertaa kuu- kaudessa Garmisch-Partenkirchenin eläinsuojeluyhdistykseen. Yhdistys tekee räikeimmistä tapauksista rikosilmoituksen, mutta yleensä turhaan. Metsästäjä vapautetaan syytteestä, vaikka hän olisi ampunut kissan tai koiran sen omistajan silmien edessä.

Baijerin osavaltion metsästyslain mukaan metsästyoikeuden haltijalla on oikeus tappaa alueella tavattu villiintynyt koira tai kisa. Koira katsotaan villiintyneeksi, jos sen havaitaan olevan riistan jäljillä ja tai jos se voi olla sille vaaraksi. Kissa taas katsotaan villiintyneeksi, jos se tavataan yli 300 metrin päässä lähimmästä asutusta rakennuksesta.

Coco-rottweiler ammuttiin sen juostessa niityllä 50 metrin päässä omistajastaan. Omistaja huusi apua verta vuotava koira sylissään, mutta ampuja ajoi autollaan tiehensä. Koira kuoli myöhemmin. Metsästäjälle ensin määrätty 650 euron korvaus peruttiin, kun hän väitti todenneensa koiran villiintyneeksi. Hän ei myöskään ollut mielestään jättänyt haavoittunutta eläintä heitteille, sillä hän oli nähnyt kiikarilla, että koira oli kuollut heti.

Toinen tapaus koski saksanpaimenkoira Ninaa, joka ammuttiin niityllä omistajan talon edessä. Ampuja vapautettiin syytteestä, koska hän kertoi pitäneensä koiraa kettuna ja koska syyttäjä piti selitystä uskottavana.

Labradori Aranin ampujalle kaupunginsyyttäjä määräsi 10 800 euron sakon. Sakko kuitenkin peruttiin, koska todisteena ampumisesta oli vain omistajan ja metsästäjän vastakkaiset lausunnot.

Saksan eläinsuojeluliitto on jo vuosia vaatinut muutosta metsästyslakiin, mutta turhaan.

Suomessa kissan asema on heikompi kuin Baijerissa, koska villiintymiselle ei ole yksiselitteistä määritelmää, minkä vuoksi lukuisat kotikissat menettävät joka vuosi henkensä. Koiran tappamiseen sen sijaan pitää lain mukaan olla paljon painavimmat perusteet kuin Saksassa. ■

(Du un das Tier 5/2005/TN)

Eläinsuojelulle vauhtia Lähi-idässä

Maailman eläinsuojeluliitto WSPA pyrkii aktivoimaan eläinsuojeluyhdistyksiä aiemmin ”tyhjiällä” alueilla eri puolilla maailmaa. Lähi-idässä on saatu tänä vuonna WSPA:lle uudet jäsenyhdistykset Kuwaitista ja Libanonista.

Yhdeksässä Lähi-idän maassa on nyt yhteensä 13 WSPA:n jäsenyhdistystä. Yhdistykset Syyriasta ja Omanista liittyvät WSPA:n ”perheeseen” ensi vuonna.

WSPA:n jäsenyys lisää pienten yhdistysten motivaatiota toimintaan ja tarjoaa turvallisen selustan ja tuen eläinsuojelunäkemyksiä esitettäessä. Tärkeää on yleensäkin saada kohotetuksi eläinten arvostusta eläinsuojelun kehityksissä, ja yhteyksien luominen viranomaisiin on olennainen askel pysyvien parannusten aikaansaamiseksi.

Muutamissa Lähi-idän maissa on jo saatu näkyviä tuloksia työjuhtina käytettävien hevosten ja aasien kohtelussa, kodittomien eläinten määrän säätelystä ja lemmikkieläinkauppaa koskevista määräyksistä. WSPA:lla on nyt yli 600 jäsenyhdistystä yli 130 maassa. ■

(WSPA Global Network 6/05/TN)

Norjalaisten valaanpyyntiä filmattiin

Norjan viranomaiset väittävät, että noin 80 % valaista kuolee harppuunan osumasta heti ja loputkin kahden minuutin kuluessa. Viime toukokuussa kuvattu filmi todistaa kuitenkin muuta.

Maailman eläinsuojeluliitto WSPA:n ja ympäristöjärjestö EIA:n edustajat filmasivat salaa lahtivalaiden pyyntiä Norjan pohjoiskärjen edustalla. Filmimateriaalin saaminen valaanpyynnistä on vaikeaa, koska pyyntialuksia ei saa lähestyä alle 500 metrin päähän, ja kiellon rikkomisesta saa noin 10 000 euron sakot.

Filmintekijät matkustivat Vårdöhön, jossa heitä onnisti. He löysivät laivan, joka etsi valaita vain noin 400 metrin päässä rannasta. Filmaus aloitettiin heti kun laiva alkoi seurata valasta. Takaa-ajo kesti yli puolitoista tuntia. Kun harppuuna lopulta laukaistiin, se osui valaan alavatsaan, johon se teki suuren reiän.

Yksitoista minuuttia myöhemmin otettiin kivääri käyttöön valaan tappamiseksi. Kuuden luodin ja kolmen minuutin jälkeen valas saatiin hinatuksi aluksen kylkeen. Korkealaatuiseksi filmille tallentui koko jahti valaan viimeiseen henkäykseen saakka, ja siitä näkyy, että harppuunan osuman jälkeen kesti 14 min 28 sek, ennen kuin valas kuoli. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun filmille saatiin koko jahti ilman katkoa. Filmi todistaa, että valaanpyynnissä ei ole kyse vain surmattujen eläinten lukumäärästä, vaan myös jokaisen yksilön kärsimyksestä sen ollessa kiinni harppuunassa.

Filmistä jaettiin sata kopiota Kansainvälisen valaanpyyntikomission IWC:n kokouksessa. Ehkä tämän ansiosta tappamiskeinojen käsittely sai kokouksessa enemmän painoarvoa kuin aikaisemmin.

(AWI Quarterly, syksy 2005/TN)

Nevadan yliopisto laiminlyö eläimiään

Yhdysvaltain maatalousministeriö on vaatinut Nevadan yliopistoa tiilille eläinten hoidon laiminlyönneistä lukuisia kertoja toukokuun 2004 ja maaliskuun 2005 välillä. Syytekohtia on 46 sisältäen mm. että eläimille ei ole annettu juomavettä, eläintilat ovat olleet liian huonot eivätkä eläimet ole saaneet eläinlääkärin hoitoa sitä tarvitessaan.

Epäkohdat toi julki apulaisprofessori Hussein S. Hussein, joka on eläinten ravitsemustutkija. Hän sai ensimmäisen kerran tietää eläinsuojeluongelmista yliopistolla Renossa vuonna 2002, jolloin kokonainen lauma yliopiston aberdeen angus -karjaa oli jätetty nälkiintymään. Pian tämän jälkeen hän sai tietää, että 45 kantavaa uutta oli kuollut, kun ne eivät olleet saaneet vettä eivätkä ruokaa neljään päivään. Ketään ei rangaistu eikä vastuussa olevaa löytenyt. Asia kuitattiin sillä, että Yhdysvaltojen eläinsuojelulaki ei koske tutkimuksessa käytettäviä tuotantoeläimiä.

Kun Hussein oli tehnyt ilmoituksen maatalousministeriölle, häntä syytettiin ilmiantajaksi. Ministeriö ei ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin, vaan sille riitti yliopiston maksama 11 000 dollarin sakko.

Eläinten hoito ei ole parantunut aikaisemmasta, ja Hussein on pannut alulle kolme uutta oikeustapausta löydettyään mm. joukon sikoja, jotka olivat nääntymässä janoon. ”On pakko, koska he tekevät väärin”, hän sanoo. ■

(AWI Quarterly, syksy 2005/TN)

Kasvis- ruokaa julkkisten tapaan

Animalia julkaisi ensimmäisen kasvisruokakirjansa pari vuotta sitten. Suuren suosion saavuttanut *Kuuluisa kasviskeittokirja* sai viimein jatko-osan, joka jatkaa ensimmäisen kirjan avaamalla tiellä.

Eri tavoin julkisuudesta tutut henkilöt esittelevät *Kuuluisa kasviskeittokirja II*:ssa parhaita kasvisruokareseptejään. Ruuanlaittoa voi nyt siis kokeilla vaikkapa uimari **Jani Sievisen**, laulaja **Laura Voutilaisen** tai näyttelijä **Jonna Järnefeltin** tapaan. Kirja houkuttelee lukijoitaan kokkaamaan värikkäiden ja taidokkaiden ruokakuvien avulla, ja reseptejä siivittävät julkkisten hauskat kommentit omasta suhteestaan ruokaan ja ruuanlaittoon.

Kirjasta löytyy runsaasti reseptejä kevyistä alkuruuista aina tukevampiin pääruokiin asti – herkullisia jälkiruokiakaan unohtamatta. Osa kirjan ruokaohjeista on varsin juhlavia ja soveltuu ehkä parhaiten niihin hetkiin, kun ruuanlaittoon on mahdollisuus käyttää tavallista enemmän aikaa. Osa resepteistä vaatii lisäksi erikoisempia raaka-aineita. Mukaan mahtuu kuitenkin monia mainioita peruseruokiakin, joiden ainekset löytyvät valmiiksi useimmista kotikeittiöistä. Kirjassa on myös hyviä tietoisuuksia kasvien terveysvaikutuksista ja käyttömahdollisuuksista ruuanlaitossa. ■

Laura Uotila

Matka kasvisten maailmaan

Kuva: Hanna Oksman

Laura Uotila

Yhä suurempi osa suomalaisista valitsee lautaselleen juurespihvejä ja papusalaattia jauhelihapihvien ja makkarakastikkeen sijaan. Syitä kasvisyönnille löytyy lukuisia: osalla kasvisyöjistä on tavoitteena oman terveyden ylläpito, osa haluaa vähentää ruokavalinnoillaan eläinten kärsimyksiä ja osa taas painottaa kasvisyönnin ekologisuuksia.

Kasvisyönnin yleistymisen on tehnyt siitä entistä helpompaa. Lähes jokaisessa koulu- tai työpaikkaruokalassa sekä ravintolassa on jo kasvisvaihtoehtoja saatavilla. Myös erilaisten erityisesti kasvisyöjille suunnattujen valmisruokien ja pakasteiden valikoimat ovat runsastuneet ja monipuolistuneet. Enää ei siis kasvisyöjänkään tarvitse laittaa kaikkea ruokaa alusta asti, vaan kiireisillekin kokkaajille löytyy paljon puolivalmiita vaihtoehtoja.

Tarkkaa tietoa suomalaisten kasvisyöjien lukumäärästä on vaikea saada: arviot vaihtelevat kahdesta kuuteen prosenttiin väestöstä. Kasvisyöjiä on myös erilaisia. Kaikkein tiukimpia ovat vegaanit, jotka eivät huoli lautaselleen mitään eläimistä lähtöisin olevaa. Tavallisin muoto kasvisruokavaliosta on niin sanottu lakto-ovo-vegetarismi, jossa ruokavaliioon kuuluu kasvikunnan tuotteiden lisäksi maito ja kananmunat.

Kasvisyönnillä ilmastonmuutosta vastaan

Monipuolisesti koostettu kasvisruokavalioidistää terveyttä monella tavoin: kasvis-

ruuissa on vain vähän tyydyttyneitä rasvaa ja eläinproteiineja eikä kolesteroliakaan juuri lainkaan. Kasvisyöjillä onkin yleensä alhainen veren kolesterolipitoisuus sekä verenpaine, ja sekasyöjiä pienempi riski sairastua esimerkiksi aikuisiän diabetekseen, paksusuolensyöpään tai sydäntauteihin. Moni kasvisyöjä myös kokee olonsa virkeämmäksi ja jaksavammaksi, kun vatsan ei enää tarvitse sulatella raskaita liha-annoksia.

Kasvisyönnin ekologisista vaikutuksista on tehty useita tutkimuksia. Parin vuoden takaisen suomalaistutkimuksen mukaan lakto-vegetaarinen ruokavaliokuluttaa maailman energiavaroja lähes 30% vähemmän kuin lihaa sisältävä ruokavaliokulutus. Myös ilmaston lämpenemistä edistävät kasvihuonekaasupäästöt vähenevät kasvisvaihtoehdon eduksi lähes neljänneksellä. Kasvisyöjiä syyllistetään kuitenkin usein runsaasta tuontielintarvikkeiden käytöstä. Todellisuudessa esimerkiksi Suomeen laivastusta soijasta suurin osa päättyy eläinten rehuihin ja sitä kautta sekasyöjien ruokapöytään. Yhtä tärkeää niin kasviskuin sekasyöjällekkin on kuitenkin suosia mahdollisimman lähellä tuotettua ruokaa, jos haluaa keventää oman kulutuksensa ekologista selkäreppua.

Uusi suhde ruokaan

Monipuolisesti erilaisista täysjyväviljoista, palkokasveista, siemenistä, vihanneksista, hedelmistä, marjoista ja sienistä koostettu ruokavaliokulutus sisältää riittävästi kaikkia ih-

Mitä mieltä eläinkokeista?

Paula Hirsjärvi, Jaana-Piia Mäki-niemi, Saara Saunanoja ja Arto Siitonen (toim.): Koe-eläinetiikka, 269 sivua, Yliopistopaino 2005.

Koe-eläinetiikka tarjoaa käytännöllisen filosofian välineitä suomalaiseen keskusteluun eläinkokeiden oikeutuksesta. Tavoitteena on luoda teoreettinen pohja usein esiin nouseville puolesta ja vastaan -kysymyksille samalla opastaen teorioiden kriittiseen tarkasteluun. Yhteiskunnassamme kovin kiistanalaisia eläinkokeita lähestytään pääasiassa biologian, filosofian ja sosiaalipsykologian suunnasta. SEY:n toiminnanjohtaja Risto Rydman on osallistunut lainsäädäntöä koskevan luvun kirjoittamiseen.

Eettisessä keskustelussa ei välttämättä ole oikeita ja vääriä vastauksia, vaan lopputulos riippuu jokaisen omista arvoista. Kolme henkilöä voi olla samaa mieltä ihmisen hyvinvoinnin edistämisen tärkeydestä (tämä arvo on sama kaikilla). Ensimmäinen hyväksyy menetelmäksi myös kärsimystä aiheuttavat eläinkokeet, koska hänen arvojensa mukaan ihmisen kärsimyksen lievittäminen on tärkeämpää kuin eläinten kärsimys. Toinen ei hyväksy muiden lajien kärsimystä oman lajin kärsimyksen vä-

hentämisen hinnaksi. Molempien päämäärä on sama, mutta heidän arvonsa eroavat menetelmien osalta ja siksi he esittävät vastakkaiset mielipiteet. Kolmas, eläinkoeskeptikko, ei hyväksy kummankaan mielipidettä, koska niitä ei ole perusteltu. Samalla skeptikko pyrkii löytämään ristiriidattoman tavan yhdistää eläinten ja ihmisten hyvinvointi. Kuka heistä on oikeassa? Koe-eläinetiikka -kirja ei

asetu kenenkään puolelle, vaan antaa moraalifilosofiaan pohjautuvia perusteluja kaikkien käyttöön.

Suomalaisten suhtautuminen eläinkokeisiin vaihtelee ehdottoman kielon vaatimuksesta täyden vapauden sallimiseen, mutta enemmistö sijoittuu johonkin näiden ääripäiden väliin. Useat toteavat, että he periaatteessa vastustavat eläinkokeita, mutta ovat valmiita hyväksymään ne tärkeiksi katsomistaan syistä. Tämä sama asenne näkyy lainsäädännössä, joka lähtökohtaisesti kieltää eläinkokeet, mutta sallii niitä tehtävän hyvinvointia edistävän tiedon tuottamiseksi.

Lopuksi kirja kyseenalaistaa itsensä kysymällä, miksi oikeastaan pitäisi pohtia, toimitaanko eläinkokeita tehtäessä oikein vai väärin. Saman tien se antaa yhden harvoista selkeistä vastauksistaan. Tärkeintä ei ole valinta oikean tai väärän välillä, vaan sen yritys. Jos emme edes yritä toimia oikein, lähestymme anarkiaa ja sitä tuskin kukaan toivoo.

Suosittelen jokaiselle eläinten ystävälle helppolukuisen ja yleissivistävän kirjan lukemista. ■

Outi Vainio

misille välttämättömiä aminohappoja. Jos syö lisäksi maitoa ja kananmunia sisältäviä ruokia, ei puutostiloja tarvitse pelätä. Tiukkaa vegaaniruokavaliota noudattavan on syytä perehtyä ravitsemussuosituksiin huolella, mutta oikein koostettuna siitäkin saa kaikki tarvittavat ravintoaineet.

Kasvisyönnin ei tarvitse olla jostain luopumista: päinvastoin, kasvisruokaan tutustuminen avaa aivan uuden oven ruokamaailmaan ja aterioiden valmistamiseen. Kasvisyönniä aloitellessa on kuitenkin usein helpointa korvata liha suoraan jollain kasvisvalmisteella: soijarouhe toimii ruuanlaitossa kuin jauheliha ja makkaranhimon yllättäessä voi grillata soijanakkeja. Kasvispihvit syntyvät helposti kotimaisista juureksista, ja spagettikastike muuttuu lähes huomaamatta eläimettömäksi versioksi. Pelkästään kasvisruokaohjeita sisältäviä keittokirjoja on julkaistu lukemattomia määriä, joten niiden avulla tutustumismatka kasvisruokiin on varsin vaivatonta aloittaa. ■

Norpan mukaan jään alle

Pekka Hänninen (teksti) ja Laura Tuominen (kuvat): Norpan talvi, 24 sivua, Kustantajat Sarmala (nykyään Multiprint) 2005.

Pekka Hännisen kirjoittama ja Laura Tuomisen taitavasti kuvittama lastenkirja Norpan talvi on kaunis kertomus norppapojan elämän ensimmäisestä talvesta, jolloin sen on selviydyttävä ilman emoaan. Kirjassa riittää jännitystä ja se kertoo myös lämminhenkisestä ystävytydestä. Perheen pienimmät ja miksei isommatkin saavat myös tietoa hylkeistä ja ihmisten niille aiheuttamista haitoista. Kirjan lopussa on vielä hyvä tieto-osuus eri hylkeistä. Erittäin opettavainen kirja, joka kannattaa lukea. Pienimmille lapsille kirja sopii myös katselukirjaksi.

Pekka Hänninen toimii myös Eläinten ystävän toimitussihteerinä ja Lau-

ra Tuomisen eli taitelija nimimerkki Pauliina Pöhlön kuvia voi katsella tämänkin lehden sivuilla saukkojutun yhteydessä. ■

Anne Skogberg

Eläinten ystävä 90 vuotta sitten

Eläinsuojelutyötä ompeluseurassa

Nuorten eläinsuojelukerhoja oli viime vuosisadan alussa paljon eri puolilla Suomea. Usein ne toimivat koulujen yhteydessä, yleensä opettajien vetäminä. Niin myös Ikaalisten yhteiskoulun eläinsuojeluyhdistys, jonka ompeluseurakin aloitti toimintansa jo vuonna 1909. Näin kirjoitti Eino Upari Nuorison Eläinten Ystävään 1915:

”ALUKSI TÄMÄ SEURA oli hyvin pieni. Siihen kuului vain muutamia tyttöjä, mutta on se aina päivä päivältä kasvanut. Nyt siihen kuuluu suurin osa pojistakin; jäseniä on tänä vuonna 63. --- Kaikki ne työt, mitä tämän 6 vuoden ajalla on tehty, on myyty. Joka syksy on ollut myyjäiset ja niissä saadut rahat on pantu joko pankkiin osaksi tai on ne käytetyt eläinsuojelusaatteen hyväksi. On ostettu kauria, ohria, joita talvella on lintupöydille sirotettu pikkulintusille, jotka iloisesti tirskahtavat tulleet niitä syömään ja ovat oppilaita huvittaneet.”

”SEURAMME KOKOONTUU AINAKIN kerran kuukaudessa, useimmiten lauantai-iltoina, yhteiskoululle ompelemaan. - - - Vielä on sen lisäksi n. s. huvitoimikunta, jonka tehtävänä on pitää hauskaa mielialaa ompeluseurassa esittämällä runoja, kertomuksia, kuva-arvoituksia, näytöskappaleita y. m.”

ELÄINTEN YSTÄVÄN JOULUKUUN numerossa 1915 pohditaan majatalojen kuljetushevosten kohtaloa.

”KUN NYT UUDELTÄ vuodelta ainakin paikka paikoin maatalojen oikeudet siirtyvät uusiin käsiin, tahdomme tässä huomaut-

taa parista epäkohdasta, jotka harvoja poikkeustapauksia lukuun ottamatta ovat hyvin yleisiä.”

”ENSIMMÄINEN ON SE, että matkustajain kuljetuksessa kyytimiehinä käytetään ei ainoastaan liian nuoria poikia, vaan suorastaan lapsia. Tällä menettelytavalla on – sanoisimmeko – hyvätkin puolensa, kun näet varttuneemmat miehet voivat toimia töissä kotosalla eivätkä tuonmoiset poikaressut paljoakaan paina usein huononkin hevosen vetämässä ajopelissä. Asian pahat puolet voivat olla ja ovat kerrassaan arveluttavaa laatua. Miten niin? kysyttänee. Ensiksikin sen tähden että meidän aikanamme liikkuu jo autoja hyvinkin usein yleisillä teillä ja niiden rätinään ja tärinään hevoset eivät vielä ole tottuneet. Sattuu sen tähden tuhkatieheään, että kun ohjaksissa on voimaton lapsi, hevonen pillastuu ja onnettomuus on seurauksena.”

”TOISEKSI LIIKKUU ETENKIN nykyään kulkijoita jos jonkinmoisia kautta maan, jotka räyhäilläään säilyttävät hevosia ja matkustajia. Omin silmin olen nähnyt, että tuommoinen hevonen joka on uskaltanut pelätä auttoa, saa maksaa pelkonsa kunnan selkäsaunalla: ohjaksista kiskomisilla ja repimisillä.”

”VIELÄ OLLAAN MAJATALOISSA hyvinkin huolimattomia valjaiden suhteen. Aivan tavallista on, että ohjaksen ovat täynnänsä solmuja, jotka tuon tuosta aukenevat.” ■

Koonnut: Marika Salin

Hyvää joulun aikaa lapsille ja nuorille!

Joulu on ihmisten juhla. Eläimet ovat kuitenkin tärkeä osa monien ihmisten elämää, joten myös eläimet liittyvät jouluun. Perinteisesti jouluun on kuulunut myös eläinten muistaminen, sekä luonnoneläinten että kotieläinten.

Monilla paikkakunnilla on järjestetty jouluisin tilaisuuksia, joissa pappi on julistanut eläinten joulurauhan. Tilaisuuksia on järjestetty muun muassa eläinten hautausmailla ja jopa kirkoissa. Jouluna metsäeläimillekin annetaan rauha, eikä metsästämistä joulun aikaan pidetä sopivana.

Monet ripustavat jouluna linnuille ja ehkä oravillekin lyhteitä, talipalloja tai muita ruokia syötäväksi. Mutta pitäisi muistaa, ettei lintuja pidä ruokkia vain jouluna, vaan jos ruokinnan aloittaa, sitä pitäisi jatkaa koko talven yli.

Toisaalla tässä lehdessä on perusteellisempi juttu lintujen talvi-ruokinnasta. 12-vuotiaalla **Toni Liimataisella** on oma lintulauta, ja hänen mielestään on mukava seurata ruokintapaikalla käyviä lintuja. Niistä yleisimpiä ovat hänen mukaansa talitiainen, sinitäinen järripeippo, käpytikka, viherpeippo, punatulkku, urpiainen ja hömötiainen. Toni kirjoittaa: ”Lintujen ruokinta on vastuullista ja mukavaa työtä. Lintulaudalla pitää olla monipuolista ruokaa, kuten auringonkukansiemeniä, maapähkinää, kauraa, talia yms. Ruokaa pitää olla koko ajan saatavilla. Lintulauta kannattaa laittaa lähelle jotain puuta, jotta linnut uskaltavat tulla siihen.”

Useimmissa koiraperheissä koirakin saa jouluna oman paketin, jonka se saa itse avata. Sisältä löytyy esimerkiksi purulua tai muita herkkuja.

Kaikki ihmisten herkut eivät eläimille sovi. Jouluun kuuluu monenlaisia hyviä kasvisherkuja, jotka eivät kuitenkaan ole sopivaa koiranruokaa. Kinkku puolestaan on yleensä liian suoilaista koiralle. Suklaa ja pähkinät eivät myöskään kuulu koiran ruokavaliioon, vaikka harva koira pienestä määrästä suklaata sairastuu.

12-vuotias **Alexi Pehkonen** kirjoittaa: ”Hyvä joululahja koiralle olisi herkkupaloja, lämmin nukkumapaikka, oma pieni kinkku ja vielä perheen huomio”.

Samasta asiasta kirjoittaa **Satu Pudas**: ”Lemmikille ei aina tarvitse antaa lahjaksi mitään kaupasta ostettua, joskus riittää itse tekemäkin asia. Ei lahjan tarvitse olla mikään hieno. Joskus jopa riittää eräs pienen pieni asia, nimittäin rakkaus. Emme mekään tarvitse mitään hienoa, ainakin minulle riittää se, että saa olla läheisten ystävien kanssa. Eläimille riittää varmaan samat asiat.”

Mutta eläin itse ei sovi joululahjaksi! Eläimen hankinnan pitää aina perustua huolelliseen harkintaan ja sitä pitää edeltää tiedon hankkiminen kyseisen lajin hoidosta ja tarpeista. Samasta syystä lakikin kieltää eläinten antamisen arpajaisvoittona. Jos eläimen hankintaa on harkittu huolellisesti, on tietysti sama, mihin vuo-

denaikaan eläimen hankkii, mutta lahjat ovat yleensä yllätyksiä, ja eläin ei saisi tulla kotiin yllätyksenä!

Kuva: Grete Wälloit

Tämän sivun kuvassa norjalainen, Oslon lähellä asuva **Tilde** nautiskelee pikku Nappi-pennun seurasta. Nappi on pohjanpystykorva, ja se haettiin tänä syksynä täältä Suomesta. Koiraharrastus on kansainvälistä touhua: usein paras pentu ei löydy siitä ihan läheltä vaan sen voi joutua hakemaan jopa ulkomailta asti. Silloin pennun hankinta ei ainakaan perustu hetken mielijohteeseen vaan tarkkaan suunnitteluun ja eri vaihtoehtojen punnitsemiseen. Tilden äiti harrastaa metsästystä, ja niin perheeseen haluttiin haukkuva lintukoira. Mutta myös metsästyskoira on perhekoira ja lemmikki, ja niinpä Nappikin on Tildelle ja hänen veljilleen rakas ystävä ja leikkikaveri.

Oikein hyvää joulua kaikille eläimille ja ihmisille!

Toivovat Kirppu ja emäntänsä Marika

Posti Kirpun nurkkaan osoitteella
Marika Salin, Syrjäkatu 7 as. 6, 90100 Oulu
tai e-mail masalin@ope.ouka.fi

PS.

Viime lehden Kirpun nurkassa julkaistun hienon piirroksen kuvateksti ja tekijä oli pudonnut pois. Kuvan Kirpusta nuuhkimassa toista, ruskeaa pikkukoira oli piirtänyt **Minna-Mari Sirviö** Oulusta. ■

SUOMEN ELÄINSUOJELUYHDISTYS
PALVELUNUMERO: . A504

Kuva: Hanna Oksman

Eläinten ystävää kiittää lukijoitaan kuluneesta vuodesta ja toivottaa kaikille hyvää alkavaa vuotta

Yhdistys/Förening	Viite no	Yhdistys/Förening	Viite no	Yhdistys/Förening	Viite no	Yhdistys/Förening	Viite no
Eläinten Auttajat ry Riihimäki	54001	Kokkolanseudun Esy	30009	Pieksämäen Esy	40002	Savonlinnan seudun esy	21005
Hausjärven esy	19004	Kotkan Seudun Esy	31008	Pietarsaarensuodun Eläinystävät	41001	Turun Esy	48004
Hyvinkään Esy	20006	Lahden Seudun Esy	33006	Raahenseudun Esy	43009	Vaasanseudun Esy	49003
Joensuun Esy	22004	Lappeenrannan Seudun Esy	34005	Rauman Seudun Esy	43504	Valkeakosken seudun esy	50005
Jokioisten esy	23003	Luoteis-Lapin Esy	35606	Rovaniemen seudun Esy	53002	Varkauden Seudun Esy	51004
Kainuun esy	26000	Pääkaupunkiseudun Esy	42505	Seinäjoen Esy	46501	Ylivieskan seudun esy	52003
Kemin seudun Esy	27009	Oulaisten seudun Esy	37002	Salon Seudun Esy	44008	Pielisen Esy	34500
Keski-Suomen Esy	28008	Oulun seudun Esy	38001	Satakunnan Esy	45007		
Suomen Eläinsuojeluyhdistys	10003	Perniönseudun Esy	39000	Savon Eläinsuojelu	46006		

Mottagarens kontonummer Saajan tilinumero	LEONIA 800019-1061763
Mottagare Saaja	SEY:N KERÄYSTILI
Betalare Maksaja	
Underskrift Allekirjoitus	
Från konto nr Tilittä no	

GIRERING TILISIIRTO
Maksu välitetään saajalle vain Suomessa Kotimaan maksujenvälityksen yleisten ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.
Betalingen förmedlas till mottagaren endast i Finland enligt Allmänna villkor för inrikes betalningsförmedling och endast p.g.a. det kontonummer betalaren angivit.

EUR EUR EUR EUR EUR EUR EUR EUR EUR

Ref.nr Viiteno	
Förf.dag Eräpäivä	EUR

